

Hav og vandmiljø
J.nr. 2022-34740
Ref. MAILO
Den 23. juni 2022**Referat af møde i Faglig Referencegruppe for vandplanlægning Den 21. juni 2022****Deltagere**

Anja Skjoldborg Hansen (Aarhus Universitet, DCE)
Jens Lund Pedersen (Bæredygtigt Landbrug)
Lars Brinch Thygesen (Danmarks Sportsfiskerforbund)
Niels Riis (Dansk Ornitologisk Forening)
Lisbeth Jess Plesner (Dansk Akvakultur)
Kurt Møller (Danske Regioner)
Helge Danneskiold-Samsøe (Danske Vandløb)
Ib Walther Jensen (Danske Vandløb)
Knud Thonke (Danske Vandløb)
Robert Jensen (Danske Vandværker)
Poul Løgstrup Bjerg (DTU)
Jørn Rasmussen (Fair Spildevand)
Helge Lorenzen (LandboSyd)
Sidsel Kjær Svenningsen (Landbrugsstyrelsen)
Erik Jørgensen (Landbrug & Fødevarer)
Marie Østergaard (Landbrug & Fødevarer)
Jesper Hansen (Limfjordsrådet)
Niklas Jørgensen (Rådet for Grøn Omstilling)
Sara Egemose (Syddansk Universitet)
Søren Laurentius Nielsen (Tænk tanken Hav)
Isabelle Navarro Vinten (MST – vicedirektør, forperson)
Kim Lemming (MST, Hav- og Vandmiljø - funktionsleder)
Peter Kaarup (MST Østjylland - kontorchef)
Berit Borksted (MST Fyn – kontorchef)
Jakob Bruun Nicolaisen (MST, Hav- og Vandmiljø)
Maj-Britt Bjergager (MST, Hav- og Vandmiljø – funktionsleder)
Mai Løbner Andersen (MST, Hav – og Vandmiljø – ref.)
Charlotte Jørgensen (Miljøstyrelsen, Fyn)
Thomas Bruun Valdemarsen (Miljøstyrelsen, Fyn)
Henry Damsgaard Lanng (MIM Departement - teamleder)
Birgitte Skou Cordua (MIM Departement)
Sigrid Duekilde (MIM Departement)
Louise Martinussen Krupp (MIM Departement)
Christian Bretlau (MIM Departement)

Referat**Punkt 1. Velkomst**

Isabelle Navarro Vinten (MST) bød velkommen til alle og mindede med henvisning til beslutning om,

at Faglig Referencegruppe for vandplanlægning fremover også vil fungere som et forum for faglige drøftelser vedrørende det faglige implementeringsarbejde under Second Opinion, som oplyst i brevet sendt til kredsen i juni, at der til Faglig Referencegruppe-møder fremover også vil blive præsenteret projekter i regi af Second Opinion.

Derefter blev det bemærket, at fristen for indsendelse af hørings svar til vandområdeplanerne 2021-2027 (VP3) udløber 22. juni 2022, og at processen frem mod genbesøget som bekendt kører i to spor – implementerings- og udviklings sporet, som hhv. iværksætter kendte indsatser og initiativer, som skal sikre det fornødne vidensgrundlag for gennemførelse af de resterende indsatser.

Isabelle Navarro Vinten (MST) informerede om mødets formål – en overordnet orientering fra kontorcheferne for de enkelte medier om de projekter, der sættes i gang for at sikre det faglige grundlag til genbesøget i 2023/24. Deltagerne blev orienteret om, at de kommende møder vil forløbe som sædvanlig.

Søren Laurentius Niensens (Tænk tanken Hav) præsentation af Tænk tanken Hav blev flyttet til slutningen af mødet.

Punkt 2. Udviklingsprojekter – Vandløb

Peter Kaarup (MST Østjylland) præsenterede projekterne. Der henvises – også for de øvrige oplæg – til de udsendte slides fra mødet.

Efterfølgende indgav Lars Brinch Thygesen (Danmarks Sportsfiskerforbund) bemærkning om, at projektet om stærkt modificerede vandløb måtte give mulighed for, at der på baggrund af naturlige forhold kan opnås bedre forhold end målopfyldelse.

Bæredygtigt Landbrug (BL) spurgte, hvad MST gør for at foretage kemiske målinger, herunder i relation til spildevandsrensning, og hvorvidt resultaterne er offentligt tilgængelige. Peter Kaarup (MST Østjylland) svarede, at forsyningsselskaber, kommuner og private virksomheder foretager målinger af udledninger fra punktkilder, herunder på rensningsanlæg. Dertil kommer, at Miljøstyrelsen foretager målinger af udledningen til havet og søerne i et omfang, der svarer til 60 % af landets oplande, samt at resultaterne offentliggøres bl.a. i de årlige NOVANA-rapporter, i forbindelse med vandplanarbejdet, og at overvågningsresultater generelt kan tilgås på Danmarks Miljøportal.

BL kommenterede, at ikke alle fosfor-fraktioner har indflydelse på de biologiske kvalitetslementer for vandløb. Peter Kaarup (MST Østjylland) svarede, at der er opmærksomhed på dette.

Punkt 3. Udviklingsprojekter – Sø

Berit Borksted (MST Fyn) præsenterede projekterne.

Niklas Jørgensen (Rådet for Grøn Omstilling) spurgte ind til, hvorvidt MST ser på muligheden for at recirkulere opgravet sediment fra søer og regner på den gevinst, der kan være. Charlotte Jørgensen (MST Fyn) svarede, at det ikke er tænkt ind i MSTs arbejde, fordi det er omkostningstungt, men at MST er del af følgegruppen til projektet med genanvendelse af fosfor fra Ormstrup sø <https://www.pdjf.dk/programmer/cirkulaer-fosfor-genindvinding-repair/>.

Det noteres af MST, at der efterspørges sanktioner mod rensningsanlæg, der ikke overholder reglerne mht. udledning.

Der blev spurgt til MSTs indsats overfor opløst fosfor – særligt ift. spildevand. Berit Borksted (MST Fyn) svarede, at der er udviklet virkemidler, der adresserer problemet, som ikke blev præsenteret på dagens møde.

Punkt 4. Pause

Punkt 5. Udviklingsprojekter – Kystvande

Thomas Bruun Valdemarsen (MST Fyn) præsenterede projekterne.

Marie Østergaard (Landbrug & Fødevarer) indgav kommentar om, at der er uoverensstemmelse mellem MST og SEGES ift. hvilke kystvande, der anses som fosforfølsomme - hvor MST har markeret nogle som ikke værende fosforfølsomme, der af SEGES er markeret følsomme. Der blev i den sammenhæng spurgt, om MST tager sæsonvariationen med i deres modeller. Thomas Bruun Valdemarsen (MST Fyn) svarede, at de modeller, MST arbejder med, dækker hele året.

Marie Østergaard (Landbrug & Fødevarer) spurgte ind til argumentet for at have et areal med tangdyrkning, der er 60 % større end arealet med muslingedyrkning. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at MST i den sammenhæng implementerer beslutninger truffet af forligskredsen bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, og at der arbejdes videre med muslingedyrkning i form af et notat om emnet til forligskredsen.

Jens Lund Pedersen (Bæredygtigt Landbrug) opfordrede til, at der ved Second opinion ses på årsagen til, at reduktionen i udledning til havet har ligget stabilt siden 2005, hvortil Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at fase to af Second opinion handler om det naturfaglige grundlag for den danske forvaltning og at kunne se på de problematikker, der blev rejst. Forpersonen oplyste, at MST forventer høringsvar, der reflekterer de fremførte synspunkter.

Punkt 6. Udviklingsprojekter – Belastning

Peter Kaarup (MST Østjylland) præsenterede projekterne.

Efterfølgende spurgte Fair Spildevand ind til fastsættelsen af målopfyldelse ift. vandrammedirektivet, herunder om det af vandrammedirektivet fremgår, at der skal ske reduktion af kvælstof.

Peter Kaarup (MST Østjylland) svarede, at når der indgår reduktion af udledningen af næringssalte i indsatsprogrammerne skyldes det, at udledningen er en væsentlig påvirkning, som er en de væsentligste årsager til manglende målopfyldelse.

L&F gav udtryk for uenighed i sammenligningen mellem vandråd for vandløb og kystvandrådene, samt anførte at kystvandrådene ikke skal lægge virkemidler på land, men se på løsningsmuligheder i vandet.

Peter Kaarup (MST Østjylland) præciserede, at kystvandrådenes organisatorisk kan minde om vandråd i vandløb, men at opgaverne er anderledes, og at det forventes, at kystvandrådene skal undersøge mulighederne for reduktion i tilførsel af næringssalte fra land samt se på virkemidler i vandet.

Limfjordsrådet opfordrede til at give kystvandrådsansøgere god tid til at skrive deres ansøgninger, da arbejdet bl.a. besværliggøres af en forsinket bekendtgørelse og snart forestående sommerferie. Isabelle Navarro Vinten (MST) svarede, at MST er opmærksom på problematikken.

Der var efterspørgsel på, at MST foretager flere målinger, med det formål at undersøge effekten af efterafgrøder og optimering af MSTs modeller. Peter Kaarup (MST Østjylland) svarede, at der foretages målinger som del af NOVANA-programmet, herunder af landbrugspraksis i delprogrammet for landovervågning.

Punkt 7. Udviklingsprojekter – Grundvand

Kim Lemming (MST Hav- og Vandmiljø) præsenterede projekterne.

Der var efterspørgsel på klagemuligheder ift. den kommunale vandindvinding, hvilket MST tog til efterretning.

Knud Thonke (Danske Vandløb) spurgte til, hvordan MST begrænser behovet for viden mht. målinger af pesticider i grundvandsforekomster, set i lyset af at man er blevet bedre til at analysere grundvandet. Kim Lemming (MST Hav- og Vandmiljø) svarede, at man finder balancen mellem de ressourcer man bruger på målinger, og det resultat man opnår ved målingerne.

Knud Thonke (Danske Vandløb) spurgte også til, hvordan viden er i dag ift. tilførslen fra grundvand til vandløb. Jakob Bruun Nicolaisen (MST Hav- og Vandmiljø) svarede, at det er svært at sige noget om interaktionen mellem grundvand og vandløb. Isabelle Navarro Vinten (MST) uddybede, at MST er opmærksom på problematikken og har iværksat udviklingsprojekter om GATØ.

Der blev fremlagt en efterspørgsel på nontarget-målinger af grundvandet, da der kunne være noget, der sker i dag, uden man ved det. Kim Lemming (MST Hav- og Vandmiljø) svarede, at man i dag foretager de efterspurgte målinger. Isabelle Navarro Vinten (MST) tilføjede, at MST har midler til massescreening, og at target-analyser er sat i gang.

Punkt 8. Udviklingsprojekter – Miljøfarlige forurenende stoffer

Maj-Britt Bjergager (MST Hav- og Vandmiljø) præsenterede projekterne.

Der blev indgivet ønske om, at mødedeltagerne modtager PowerPoint-præsentationerne forud for mødet. MST tog ønsket til efterretning.

Punkt 9. Eventuelt og afrunding

Eventuelt

Søren Laurentius Nielsen (Tænketanken Hav) præsenterede Tænketanken Hav - en relativt ny gruppe med bevilling fra Veluxfonden, der har havet som eneste klient. Tænketanken samler viden og skaber samarbejde mellem virksomheder, borgere og beslutningstagere om at sikre en genopretning af havet og en omstilling af alle sektorer og aktiviteter, der påvirker havet.

Isabelle Navarro Vinten (MST) bød gruppen velkommen i Faglig Referencegruppe.

Efterfølgende blev der spurgt, hvorvidt gruppen deltager i projekter, hvor Veluxfonden bidrager med midler. Søren Laurentius Nielsen (Tænk tanken Hav) svarede, at gruppen ifølge deres formålsparagraf kan indgå i de nævnte projekter.

Jørn Rasmussen (Fair Spildevand) udtrykte utilfredshed med referatet fra mødet den. 27. april 2022, hvor det blev præciseret, at referaterne fra møderne i FRG har til formål kort at opsummere centrale drøftelser vedr. de faglige projekter, som præsenteres på møderne, og derfor ikke refererer de enkelte deltagende organisationers synspunkter. Hertil uddybede Isabelle Navarro Vinten (MST), at FRG-møderne ikke er et beslutningsforum. I forhold til den konkrete formulering fremhævet af Fair Spildevand præciseres at referaterne ikke har til formål at referere de enkelte deltagende organisationers synspunkter *1:1 ift. de drøftede emner*.

Afrunding

Isabelle Navarro Vinten (MST) takkede for de gode oplæg og drøftelser på mødet og orienterede om, at næste møde afholdes den 27. september 2022.

Forpersonen informerede slutteligt om den kommende evaluering af FRG-møderne, som vil blive sendt ud til kredsen inden næste møde, og opfordrede alle til at benytte muligheden for at få indflydelse på kommende møders indhold og form.